

Tēze. Par Darba likuma Pārejas noteikumu 5. punkta tulkojumu.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta
2004.gada 15.decembra**

SPRIEDUMS

lietā Nr. SKC - 690

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs senators Z.Gencs,
senatore R.Zaķe,
senators O.Druks-Jaunzemis,

piedaloties Valsts robežsardzes pārstāvei E.A.,

2004.gada 15.decembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu sakarā ar atbildētājas Valsts robežsardzes kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 30.augusta spriedumu D.V. prasībā pret Valsts robežsardzi par 1152,35 Ls piedziņu.

Noklausījies senatora O.Druka-Jaunzemja ziņojumu, atbildētājas Valsts robežsardzes pārstāves E.A. paskaidrojumu, ka tiesas spriedums atceļams,
Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

k o n s t a t ē j a

D.V. 2004.gada 11.martā cēlis prasību pret Valsts robežsardzi, iesniedzot pieteikumu Liepājas tiesā.

Pieteikumā D.V. norādījis, ka 1997.gada 18.jūnijā noslēdzis līgumu par dienestu robežsardzē uz laiku līdz 2002.gada 1.martam. Līgumattiecības tikušas izbeigtas 2002.gada 11.aprīlī, taču Valsts robežsardze laikā no 1998.gada 1.aprīļa līdz 2002.gada 11.aprīlim nav veikusi piemaksu par nakts un virsstundu darbu, kā arī darbu svētku dienās. Sakarā ar to D.V., pamatojoties uz Darba likuma 67., 68., 69., 128.pantu, Civillikuma 1770.pantu, lūdzis piedzīt no Valsts robežsardzes 1152,35 latus.

Liepājas tiesa ar 2004.gada 21.aprīļa spriedumu prasību apmierinājusi.

Izskatījusi lietu sakarā ar Valsts robežsardzes apelācijas sūdzību, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 30.augusta spriedumu prasību apmierinājusi.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka D.V. darba tiesiskās attiecības ar Valsts robežsardzi izbeidzis 2002.gada 11.aprīlī. Taču Valsts robežsardze nav veikusi piemaksas D.V. par nakts un virsstundu darbu, kā arī darbu svētku dienās kopsummā par 1152,35 latiem, t.sk. 1998.gadā par 238,84 latiem, 1999.gadā par 285,80 latiem, 2000.gadā par 314,65 latiem un 2001.gadā par 313,06 latiem.

Tiesa, atsaucoties uz Darba likuma Pārejas noteikumu 5.punktu, atzinusi, ka, izspriežot šo strīdu, piemērojamas Darba likuma normas.

Apmierinot D.V. prasību, tiesa pamatojusies uz Darba likuma 31. un 128.pantu, Civillikuma 1895.pantu. Tiesa secinājusi, ka D.V. ievērojis termiņu prasības celšanai. Piemaksas viņam par nakts un virsstundu darbu, kā arī darbu svētku dienās nav veiktas darba devēja vainas dēļ. Savukārt apstākļi, ka Valsts robežsardzei nav iedalīti naudas līdzekļi piemaksu veikšanai, nedrīkst radīt nelabvēlīgas sekas darbiniekam.

Par šo tiesas spriedumu Valsts robežsardze iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā lūgusi spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai.

Kasatore sūdzībā norādījusi, ka apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Darba likuma 31.pantu, kurā noteikts divu gadu noilguma termiņš prasījumiem, kuri izriet no darba tiesiskajām attiecībām. Sakarā ar to tiesa nepareizi atsaukusies uz Civillikuma 1895.pantu par vispārējo noilguma termiņu.

Pēc kasatores ieskata tiesa arī nepareizi piemērojusi un iztulkojusi Darba likuma 128.pantu par darbiniekam pienākošos naudas summu izmaksu, jo piemaksas, par kurām radies strīds, ir darba samaksas sastāvdaļa, kas izmaksājama saskaņā ar Darba likuma 69.pantu. Sūdzībā norādīts, ka, taisot spriedumu, tiesa nav vadījusies pēc Latvijas Darba likumu kodeksa 102.panta par samaksu aprēķina termiņu, atlaižot darbinieku no darba, kas bija spēkā darba tiesisko attiecību izbeigšanas brīdī ar D.V..

Atsaucoties uz Robežsardzes likuma 42.panta pirmo daļu, 10.panta otrās daļas 3.punktu, Likuma par budžetu un finansu vadību 46.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 1997.gada 30.septembra noteikumu Nr. 340 "Noteikumi par darba samaksu Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem" 11.punktu un 2001.gada 3.jūlija noteikumu Nr. 283 "Noteikumi par darba samaksu Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm" 9.punktu, kasatore norādījusi, ka, neizmaksājot piemaksas par darbu naktī, Valsts robežsardze rīkojusies piešķirtā finansējuma ietvaros.

Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris kasācijas sūdzībā norādītos argumentus, Senāts uzskata, ka tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka D.V. 2002.gada 11.aprīlī izbeidzis darba tiesiskās attiecības ar valsts robežsardzi, kura nav veikusi samaksu par nakts un virsstundu darbu, kā arī darbu svētku dienās, kopsummā nesamaksājot 1152,35 latus.

Konstatējot šādus lietas apstākļus, tiesa pamatoti secinājusi, ka apstākļi par naudas līdzekļu neiedalīšanu Valsts robežsardzei nevar radīt nelabvēlīgas sekas darbiniekam.

Nav pamatota gan apelācijas instances tiesas norāde spriedumā, ka, izspriežot lietu, piemērojamas Darba likuma normas, atsaucoties šajā sakarā uz Darba likuma Pārejas noteikumu 5.punktu. Taču tas nav novedis pie nepareiza sprieduma taisīšanas pēc būtības. Darba likuma Pārejas noteikumu 5.punkta izpratnē Darba likums attiecas uz tām darba tiesiskajām attiecībām, kuras nodibinātas pirms Darba likuma spēkā stāšanās, tikai tādā gadījumā, ja šīs attiecības turpinās pēc 2002.gada 1.jūnija, kad stājas spēkā šis likums. Šajā gadījumā darba tiesiskās attiecības izbeigtas 2002.gada 11.aprīlī, kā to konstatējusi tiesa. Tādējādi, izspriežot lietu, jāvadās no Latvijas Darba likumu kodeksa normām, kuras bija spēkā darba līguma izbeigšanas brīdī. D.V. atlaišanas brīdī spēkā bija Latvijas Darba likumu kodeksa 102.pants, kura trešajā daļā noteikts, ja darba attiecības izbeigušās un darba samaksa darba devēja vainas dēļ nav savlaicīgi izdarīta, radušies materiālie zaudējumi atlīdzināmi saskaņā ar Civillikumu.

Apmierinot prasību par pienākošo piemaksu piedziņu, tiesa pareizi atsaukusies uz Civillikuma 1895.pantu, kurš nosaka vispārējo noilguma termiņu – desmit gadus prasības celšanai.

Līdz ar to nepamatota ir kasatores atsauce sūdzībā uz Darba likuma normām, kā tas norādīts iepriekš.

Tāpat nav pamatota kasatores atsauce sūdzībā uz Robežsardzes likuma 10., 42.pantu, Likuma par budžetu un finanšu vadību 46.pantu, Ministru kabineta 1997.gada 30.septembra noteikumiem Nr. 340 (zaudējuši spēku 2001. 2001.07.07) un 2001.gada 3.jūlija noteikumiem Nr. 283 (zaudējuši spēku 2003.05.02.). Šīs kasācijas sūdzībā minētās materiālo tiesību normas nosaka robežsardzes priekšnieka kompetenci, atbildību par budžeta izpildi, nosaka, kas ietilpst robežsarga atalgojumā, bet tās neparedz, ka darba devējs varētu neizmaksāt darbiniekam pienākošās piemaksas par nakts un virsstundu darbu, kā arī darbu svētku dienās, par ko radies strīds.

Senāts uzskata, ka pie šādiem apstākļiem kasācijas sūdzība ir noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o s p r i e d a

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 30.augusta spriedumu atstāt negrozītu, bet Valsts robežsardzes kasācijas sūdzību noraidīt.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators

Z.Gencs

Senatore

R.Zaķe

Senators

O.Druks-Jaunzemis